

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

univocè prædicatur: Ergo ut dicitur de Christo . A non est idem in significando quod persona.

105. Confirmatur ampliùs: Si homo ut dicitur de persona divina, de formali in recto non naturam, sed substantiam in natura importaret, ideò esset quia non pro natura supponit, sed pro habente naturam: At hæc ratio non valet: Ergo &c. Major patet, Minor verò ostenditur primò: Homo, etiam prout de nobis dicitur, non supponit pro natura in recto, sed pro habente naturam; aliàs hæc propositio esset falsa, Petrus est homo, sicut hæc, Petrus est humanitas; & tamen prout de nobis prædicatur, non significat substantiam, sed naturam in recto: Ergo ex eo quod prout dicitur de persona divina, non supponat pro natura, sed pro habente naturam, non sequitur quod prout sic substantiam in recto de formali significet.

Secundò probatur eadem Minor: Ly *Deus* non supponit in recto pro natura divina, sed pro habente naturam, & tamen non significat in recto de formali substantiam; sed naturam, ut prædicti Recentiores fatentur: Ergo ratio prædicta nulla est. Consequentia patet, Antecedens probatur. Si ly *Deus* supponeret in recto pro natura, & non pro habente naturam, pro eodem supponeret ly *Deus*, & ly *Deitas*: Sed hoc dici nequit, aliàs sicut hæc propositio, *Deitas generat*, est falsa & hæretica; ita ista, *Deus generat Deum*, falsa & hæretica esset, cujus oppositum docent omnes Catholici: Ergo ly *Deus* non supponit in recto pro natura, sed pro habente naturam.

§. II.

Solvuntur objectiones.

106. Objicies primò contra primam conclusionem: D. Thomas in 3. dist. 1. quæst. 2. art. 5. in solutione ad 2. & 3. expressè docet personam divinam duas assumens humanitates, non fore unum hominem, sed plures homines, & hoc probat in solut. ad 2. quia videlicet singularitas & pluralitas termini substantivi, attenditur secundum unitatem & pluralitatem naturæ significatæ per terminum, & non secundum unitatem & pluralitatem suppositorum. Et 1. p. quæst. 36. art. 4. & quæst. 39. art. 3. asserit quod quia nomina substantiva significant aliquid per modum substantiæ, nomina verò adjectiva significant aliquid per modum accidentis; substantia autem sicut per se habet esse, ita per se habet unitatem, vel multitudinem; ideò singularitas vel pluralitas nominis substantivi, attenditur secundum formam significatam per nomen: Ergo cum ly *homo* nomen substantivum sit, ut docet idem S. Doctor hic art. 6. illius unitas vel pluralitas attendi debet penes formam significatam, & consequenter cum in prædicto casu humanitates essent plures, quamvis esset unicum suppositum, non esset unus homo, sed plures homines.

107. Ad primum D. Thomæ testimonium, respondeo illum hic art. 7. ad 2. hanc retulisse sententiam, & expressè retractasse. Nec valet solutio Capreoli dicentis S. Doctorem loqui in præsentia de nominibus adjectivis, non de substantivis, cum docet ad sui pluralitatem exigere distinctionem suppositorum. Non valet, inquam, Tum quia rationem reddit, cur persona duas assumens naturas, non duo homines, sed unus homo dicatur: At homo nomen substantivum est: Ergo in

Tem. IV.

præsentia de nominibus substantivis loquitur, & non solum de adjectivis. Tum etiam, quia (ut supra dicebamus) D. Thomas 1. p. quæst. 36. art. 4. ad 2. docet Patrem æternum propter plures proprietates non posse dici plura principia, quia (inquit) implicaretur pluralitas suppositorum: At principium nomen substantivum est, ut ibidem docet idem S. Doctor: Ergo cum ait nunquam nomen ab aliqua forma impositum dici pluraliter, nisi propter pluralitatem suppositorum, non solum de adjectivis, sed etiam de substantivis loquitur.

Ad secundum dicendum cum Cajetano, Ferrarienti, & alijs Thomistis, D. Thomam ibi solum velle pluralitatem formæ significatæ attendi ad pluralitatem nominis substantivi, ut sufficientem, si sit substantivum abstractum, ut humanitas; si autem concretum sit, ut sic attendi ut requisitam ad pluralitatem nominis, non tamen ut sufficientem, nisi accedat ut conditio suppositorum pluralitas. Nec obstat quod S. Doctor ibi hujus conditionis mentionem non fecerit; illius enim ibi non meminit, Tum quia solum explicabat id in quo differunt substantiva & adjectiva, non verò id in quo conveniunt; illa verò conveniunt in necessitate multitudinis suppositorum. Tum etiam, quia ad doctrinam quam prædictis locis statuere intendebat, nempe nomina essentialia substantivè sumpta singulariter de personis prædicari, conditio illa necessaria non erat. Quæstione verò 36. ejusdem primæ partis art. 4. ad 2. ut salvaret Patrem non esse duo principia, ob duplicem proprietatem, secundum quarum unam est principium Filij, & secundum aliam principium Spiritus Sancti, dictam conditionem expressit, docens non esse duo principia, ob duplicem proprietatem, quia implicaretur pluralitas suppositorum.

Objicies secundò: Si una persona divina simul assumens duas naturas humanas esset unus homo, eodem modo si assumens unam humanitatem, simul assumeret naturam leonis, esset unum animal: At falsum est quod assumens simul naturam humanam & naturam leoninam, sit unum animal: Ergo & quod persona divina simul assumens duas naturas humanas, sit unus homo. Major patet ex paritate rationis, Minor probatur. Non potest unum & idem animal simul pertinere ad speciem hominis & ad speciem leonis, cum species ejusdem generis oppositas differentias importent: At si assumens simul naturam humanam & naturam leoninam, esset unum animal, idem animal simul ad speciem hominis & leonis pertineret: Ergo &c.

Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, etenim hoc nomen *animal*, est concretum substantivum: ad pluralitatem verò concreti substantivi, requiritur pluralitas non solum formæ, sed etiam suppositi, ut paragrapho præcedenti ostendimus. Unde ad probationem in contrarium, distinguo Majorem: Unum & idem animal non potest simul pertinere ad speciem hominis & leonis, si sit unum non solum ratione unius substantiæ, sed etiam ratione unius naturæ & formæ, concedo Majorem. Si sit unum non ratione unius naturæ, sed duntaxat ratione unius substantiæ, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam.

Objicies tertio contra secundam conclusionem: D. Thomas hic art. 6. ad 1. docet quod in casu quo tres personæ eandem humanitatem

R r r ij

assumerent, non essent unus homo simpliciter, sed tantum secundum quid, ait enim: *Non enim posset argui ex hoc quod tres personae sunt unus homo, quod essent unus simpliciter; nihil enim prohibet dicere quod homines qui sunt plures simpliciter, sint unus quantum ad aliquid, puta unus populus.* Ergo S. Doctor vult in eo casu tres personas divinas esse simpliciter plures homines, & unum tantum secundum quid.

112. Respondeo negando quod S. Doctor hoc loco doceat, tres personas divinas eandem humanitatem assumentes, non esse unum hominem simpliciter; ipse enim non dixit quod in eo casu tres personae divinae non sint unus homo simpliciter, sed solum quod non essent unus simpliciter; quae sunt valde diversa; nam ad primum sufficit unitas in natura humana, ad secundum vero requiritur unitas personalis: Unde tres personae divinae sunt simpliciter unus Deus, & tamen non sunt unus simpliciter in genere masculino, sed solum unum neutraliter; quia primum denotat unitatem personalem, secundum autem unitatem in natura, ut docet S. Thomas 1. part. quaest. 31. art. 2. ad 4.

ARTICULVS VI.

An persona creata, de potentia Dei absoluta, possit terminare naturam alienam?

113. Certissimum est apud omnes Theologos, nullam personam creatam, nec creabilem, posse naturaliter, sive virtute propria, alienam terminare naturam: Tum quia substantia seu personalitas creata, limitatur, finitur, & determinatur a propria natura, tanquam a sua potentia. Tum etiam quia cum suppositum creatum non possit virtute naturali operari aliquid miraculum, mysterium Incarnationis non fuisset opus miraculosum, si persona creata posset naturaliter, sive virtute propria, alienam naturam terminare. Difficultas itaque solum est, num supernaturaliter, sive virtute divina, possit natura creata, vel creabilis, naturam aliam praeter propriam terminare?

114. Partem affirmativam docent Scotus, Nominales, Granadus, Beccanus, Theophilus Raynaudus, & alij ex Recentioribus. Valentia vero distinguens inter personam creatam & creabilem, fatetur quidem id personae creatae, etiam supernaturaliter, esse impossibile, non tamen personae creabili; posset enim in ejus doctrina produci aliqua tanta perfectionis & virtutis in terminando, ut etiam naturam alienam posset terminare. Contra hos Autores stant ex adverso communiter Thomistae, cum suo Praeceptore, hic art. 1. ad 2. quem sequuntur Vazquez, Suarez, Delugo, & alij Recentiores.

§. I.

Conclusio negativa statuitur, & auctoritate D. Thomae, ac duplici ratione firmatur.

115. Dico igitur: Non potest, etiam supernaturaliter, sive de potentia Dei absoluta, persona creata, vel creabilis, alienam terminare naturam.

Probatur primo ex D. Thomae loco mox citato, ubi sic habet: *Hoc autem est proprium divinae personae, propter ejus infinitatem, ut fiat in ea concursus naturarum, non quidem accidentaliter, sed secundum substantiam.*

116. Respondet Granadus, D. Thomam solum vel-

A le quod persona creata non possit connaturaliter, sicut divina, terminare alienam naturam, cum quo stat id posse supernaturaliter.

Sed contra primo: Id quod taliter uni convenit, quod nulli alteri possit ullâ ratione competere, cum majori proprietate dicitur proprium illi, quam si possit aliis competere, quamvis non connaturaliter: Sed nihil est quod nos cogat ut verba D. Thomae cum minori proprietate usurpemus, cum nullibi oppositum insinaverit: Ergo asserendum est, Angelicum Doctorem sensisse, taliter esse divinae personae proprium alienam terminare naturam, ut nulli personae creatae possit ullo modo competere.

B Secundo, Impossibile est personam creatam terminare alienam naturam, & hoc non praestare connaturaliter, ut ex infra dicendis constabit: Ergo si juxta D. Thomam, terminatio alienae naturae, ut conveniens connaturaliter, est ita divinae personae propria, ut nequeat personae creatae competere, erit absolute divinae personae ita propria, ut nullâ ratione possit persona creata alienam terminare naturam.

Plures etiam in favorem nostrae conclusionis adduci solent rationes ab Authoribus. Suarez hic disp. 13. sect. 4. illam probat ex eo quod substantia est modus naturae propriae: Sed implicat modum unius rei modificare aliam, implicat enim me sedere per sessionem alterius; esse praesentem loco, per modalem alterius praesentiam; virgam esse rectam, per alterius rectitudinem; & unum accidens inherere, per alterius inhaerentiam: Ergo etiam implicat substantiam creatam, alienam terminare naturam.

Sed haec ratio non est efficax, nam quod personalitas non sit modus, sed entitas realis, realiter a natura distincta, est sententia in via D. Thomae probabilis, quam tenet Cajetanus quaest. sequenti art. 2. & cum illo plures Theologi: Ergo quod personalitas creata nequeat de potentia absoluta alienam terminare naturam (quod communiter censetur Angelicum Doctorem tenuisse) non est opposita sententiae alligandum, nec ex eo probandum, quod personalitas creata modus sit, & non entitas realis, realiter a natura distincta.

Aliter ergo probanda est conclusio, nimirum ratione quam insinuat S. Doctor verbis supra relatis, quibus asserit personam creatam non posse terminare alienam naturam, quia non est infinita. Unde sic arguo: Substantia terminans plures naturas, debet esse infinita: Sed implicat substantiam creatam esse infinitam: Ergo & plures terminare naturas. Minor patet, Tum quia omne creatum, finitum est. Tum etiam, quia substantia creata limitatur ab illa natura, cujus est complementum & terminus. Major vero in qua est difficultas probatur primo.

E Substantia terminans plures naturas, supplet vices substantiarum quae sunt propriae illis naturis, tales enim naturas reddit incommunicabiles, sicut reddidissent substantiae propriae: Sed non potest supplere vices talium substantiarum, nisi sit infinita: Ergo substantia terminans plures naturas, debet esse infinita. Major patet, Minor probatur. Substantia terminans plures naturas, non potest supplere vices substantiarum quae sunt propriae illis naturis, nisi contineat illas secundum proprias & distinctas earum rationes, eminenter formaliter, id est seculis imperfectionibus: Sed non potest hoc modo illas continere, nisi sit infinita: Ergo &c. Minor probatur: Non potest